

АНОТАЦИИ НА МАТЕРИАЛИТЕ

ПО ЧЛ. 65, АЛ. 1 ОТ ПРАСПУ

на гл. ас. д-р Димитър Ханев

представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6. Право (Теория на държавата и правото), обявен в ДВ бр. 98/19.11.2024 г.

I. ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД – МОНОГРАФИЯ

Ханев, Димитър. Юридическото обосноваване: понятие и теория. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2025. 180 с., ISBN: 978-619-281-017-7.

Анотация

Монографията е посветена на темата за юридическото обосноваване, като засяга основно два нейни аспекта: *концептуалния* и *правнотеоретичния*. Тази логика е определила и структурата на изложението, което кореспондиращо е разделно на две части. Методологично подходът към изследването е правнофилосфски, а методиката – критическа и аналитична. При така организираната постановка се целят фактологични, а не нормативни изводи.

Главната задача на първата част е изясняване на понятието за обосноваване в правото. На този проблем са посветени четири глави, като се започва с представяне на изходните позиции, преминава се през методологията и теоретичните предпоставки, за да се стигне до анализа на изследваното явление в правноинституционален контекст. Тази тематична линия има за цел покаже същността и ограниченията на юридическото

обосноваване като индивидуален когнитивен процес, насочен към *конструирането на правен смисъл*.

Втората част също се състои от четири глави, които проследяват развитието на съвременната правна теория през призмата на проблема за обосноваването в правото. В частност изложението е организирано по логиката на една евентуална *теория на юридическото обосноваване*, чийто общ модел е конструиран на база на изводите от предходната част. Този общ модел има две главни характеристики, представящи юридическото обосноваване в двете му проявни форми: теоретична и практическа. Тези две форми са изведени на преден план във всяко едно от главните направления на Общата юриспруденция от 17 в. насам.

II. ПУБЛИКУВАНА КНИГА НА БАЗА ЗАЩИТЕН ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

Ханев, Димитър. Субективно право и правна свобода. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2021. 246 с., ISBN: 978-619-202-707-0.

Анотация

Изследването е представено през призмата на класическото отношение „субективно право – свобода“ в правния ред на либералното общество. По тази логика правната свобода е определена като индивидуална и гарантирана от правото възможност за следване на определено поведение, в резултат на свободно осъществен избор от страна на правните субекти. От тази гледна точка, тя – видяна като правна свобода, придобива смисъл само ако се разглежда в контекста на общото понятие за субективно право.

Следвайки тази линия на мислене в книгата са очертани *два тематични центъра* около които е изградена и системата на изложението. От една страна това са въпросите, свързани с понятието и реализацията на субективното право, а от друга – въпросите отнасящи се до понятието и

реализацията на правната свобода като негова форма. Систематично, от гледна точка на структурата на текста, тези въпроси са разпределени в рамките на четири самостоятелни глави.

В първата от тях понятието за субективно право е разгледано в рамките на две отделни перспективи – като методологично и като правнодогматично понятие. В глава втора акцентът на изследването е положен върху въпроса за формите и реализацията на субективното право, а третата и четвъртата глави са посветени, съответно на понятието и реализацията на правната свобода.

III. СТУДИИ, ПУБЛИКУВАНИ В НЕРЕФЕРИРАНИ СПИСАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ ИЛИ ПУБЛИКУВАНИ В РЕДАКТИРАНИ КОЛЕКТИВНИ ТОМОВЕ

Ханев, Димитър. Система на формите на субективното право. – В: Имуществените отношения в правото. Развитие и перспективи. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски, 2021. с. 382 – 417. ISBN: 978-619-202-672-1.

Анотация

Студията е продължение на изследванията ми в областта на субективните права и се основава на схващането, че от гледна точка на своята формална структура, субективното право не е монистична категория. Това означава, че в различни нормативни хипотези, правомощието чрез което то се реализира, може да се прояви в различни форми. Въпросът кои са тези форми, как да бъдат наричани и могат ли да бъдат обособени така, че да изградят *единна и цялостна система*, описваща структурата на субективното право в завършен вид, е основният предмет на публикацията.

В нея на първо място е доразвито разграничението между форма и съдържание на правата, като е обоснована тезата, че съдържанието се отнася до *благата*, до които те осигуряват достъп, а формата – до поведенческото

правомошце на правните субекти, чрез което благата се „изконсумират“. Впоследствие идеята за правомошцето на титулярите на субективните права е анализирана от гледна точка на правоотношението, представено като *нормативен прототип* на възможните деонтични зависимости.

Като краен резултат от изследването е въведено разграничението между *логическа* и *доктринална* система на формите на субективното право, при което е показано, че не е задължително тези две системи да съвпадат. Предложената от доктринална гледна точка система на формите на субективното право, включва *притезанието*, *правната власт* и *правната свобода*.

IV. СТАТИИ И ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В НЕРЕФЕРИРАНИ СПИСАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ ИЛИ ПУБЛИКУВАНИ В РЕДАКТИРАНИ КОЛЕКТИВНИ ТОМОВЕ

Ханев, Димитър. Идеята за Soft Law и понятието за валидност в юридическото обосноваване. – В: Soft Law и съвременното право. С.: Сиби, 2017, с. 36-50. ISBN: 978-619-226-005-7.

Анотация

Статията изследва проблема за валидността от гледна точка на юридическото обосноваване през призмата на доктрината за „мекото право“, наложила се в областта на международните отношения. От хронологична гледна точка може да се каже, че тя представлява прототип на представения от мен хабилитационен труд.

От съдържателна страна основният въпрос на изследването е възможно ли е да съществуват правни норми, без те да притежават юридическа валидност. В търсене на отговор на така зададения въпрос, в текста са изложени основните параметри на понятието за юридическо обосноваване, от чиято гледна точка е обяснена и идеята за валидността. В

тази си форма тя е видяна не като качество на правните норми, а като когнитивна величина, изискваща за реалността да се мисли бинарно (валидно-невалидно).

По-нататък е защитена тезата, че валидността се проявява като част от теоретичната и практическата рационалност на човека, което, в контекста юридическия дискурс, създава и съответната проекция в правото. Чрез разграничаването на тези два аспекта, е представено схващането, според което моделът на обосноваване на валидните правила за поведение единствено по формалнологически път и чрез понятийни дефиниции е нереалистичен.

**Пловдив,
13.02.2025 г.**

**Изготвил:
Гл. ас. д-р Димитър Ханев**